

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์
เกี่ยวกับการขาย การโอน และการจ่ายคืนค่าหุ้น

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่มาตรา ๔๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ข้อบังคับสหกรณ์ต้องมีรายการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหุ้นซึ่งแบ่งเป็นหุ้น มูลค่าของหุ้น การชำระค่าหุ้นด้วยเงินหรือทรัพย์สินอื่น การขายและการโอนหุ้น ตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น ประกอบกับร่างข้อบังคับของนายทะเบียนสหกรณ์ และข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดเกี่ยวกับการโอนหุ้นหรือการจ่ายคืนค่าหุ้นของสมาชิกว่าจะกระทำในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

ปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์บางรายที่เกษียณอายุราชการหรืออยู่ในวัยเกษียณ ซึ่งได้ออมเงินโดยการถือหุ้นในสหกรณ์เป็นจำนวนมาก มีความประสงค์ที่จะถอนหุ้นคืนบางส่วน เพื่อนำไปใช้จ่ายในการครองชีพ แต่ยังไม่ประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์และไม่ต้องการสร้างภาระหนี้สินเมื่อพ้นเวลาการทำงาน จึงควรให้โอกาสสมาชิกได้ใช้เงินออมส่วนนี้จำนวนหนึ่ง แม้ยังไม่พ้นจากการเป็นสมาชิก อันจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) ประกอบมาตรา ๔๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดแนวทางในการพิจารณารับจดทะเบียนข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหุ้น มูลค่าหุ้น การชำระค่าหุ้น การขาย การโอนหุ้น และการจ่ายคืนค่าหุ้น ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ เกี่ยวกับการขาย การโอน และการจ่ายคืนค่าหุ้น พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบรรดา ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หุ้น” หมายความว่า ส่วนของเงินที่สมาชิกร่วมลงทุนร่วมกับสหกรณ์ โดยแบ่งเป็นส่วนย่อย ๆ หนึ่งส่วนให้เรียกว่าหนึ่งหุ้น และสหกรณ์สามารถออกหุ้นได้ไม่จำกัดจำนวน

“มูลค่าหุ้น” หมายความว่า ราคาหรือจำนวนเงินตามส่วนของหุ้นซึ่งมีราคาคงที่

“การชำระค่าหุ้น” หมายความว่า การจ่ายเงินสดหรือทรัพย์สินอื่นเพื่อชำระค่าหุ้นตามมูลค่าหุ้นให้แก่สหกรณ์หรือสมาชิกผู้ขายหุ้น ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ

“การขายหุ้น” หมายความว่า สหกรณ์เป็นผู้ออกหุ้นเพื่อขายให้แก่สมาชิกที่ประสงค์จะถือหุ้นตามมูลค่าหุ้นที่กำหนดในข้อบังคับ

“การโอนหุ้น” หมายความว่า

(๑) สหกรณ์ขายหุ้นให้แก่สมาชิกคนใดแล้ว สหกรณ์ต้องโอนหุ้นตามจำนวนที่ขาย ให้สมาชิกคนนั้นเป็นผู้ถือหุ้น โดยกำหนดไว้ในทะเบียนหุ้นของสหกรณ์

(๒) สหกรณ์โอนหุ้นที่สมาชิกรายหนึ่ง ๆ ถืออยู่ทั้งหมดให้แก่สหกรณ์อื่นกรณีที่สมาชิกรายนั้นมีการโอนไปเป็นสมาชิกสหกรณ์อื่นตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด หรือ

(๓) การโอนหุ้นที่สมาชิกรายหนึ่ง ๆ ถืออยู่ให้แก่สมาชิกรายอื่นของสหกรณ์ ในกรณีที่สมาชิกรายนั้นได้มอบให้สมาชิกรายอื่นเป็นผู้รับผลประโยชน์ของตน

“การจ่ายคืนค่าหุ้น” หมายความว่า สหกรณ์จ่ายเงินคืนตามมูลค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก หรือจ่ายเงินคืนตามมูลค่าหุ้นทั้งหมดที่สมาชิกรายหนึ่ง ๆ ถือไว้คืนแก่สมาชิกซึ่งพ้นหรือขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก

(๑) ให้สหกรณ์ออมทรัพย์ที่กำหนดให้มีการจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างน้อย ดังนี้

(๑.๑) สหกรณ์ต้องปิดบัญชีปีล่าสุดได้ และห้ามมิให้กำหนดอัตราเงินปันผลไว้ล่วงหน้า โดยสหกรณ์ต้องจ่ายเงินปันผลตามผลประกอบการที่แท้จริงในปีบัญชีนั้น

(๑.๒) การจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก ให้กระทำได้ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกเท่านั้น

(๑.๓) การจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก ให้จำกัดจำนวนเงินเท่ากับทุนเรือนหุ้นที่เกินจากทุนเรือนหุ้นในปีบัญชีที่ผ่านมา

(๑.๔) สหกรณ์ต้องจัดทำแผนประมาณการจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก และวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยรวม เสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณากรอบเงินอนุมัติก่อนที่จะจ่ายเงินได้

(๒) คุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จะรับคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก จะต้องมียังน้อย ดังนี้

(๒.๑) ผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ หรือผู้เกษียณอายุราชการตามปกติ หรือ ผู้เกษียณอายุการทำงานตามปกติ

(๒.๒) ต้องมีอายุการเป็นสมาชิกมากกว่า ๒๐ ปี ขึ้นไป

(๒.๓) ไม่มีภาระผูกพันต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน

(๒.๔) ไม่ถูกบังคับคดี โดยอาศัยข้อมูลบริษัทเครดิตประกอบการพิจารณาได้

(๓) สมาชิกรายหนึ่งจะรับคืนเงินค่าหุ้นจากสหกรณ์ได้ไม่เกินปีละหนึ่งครั้ง หรือได้เพียงครั้งเดียว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์ แต่สมาชิกจะต้องคงเหลือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าหุ้นที่มีอยู่เดิมก่อนจะมีการจ่ายคืนค่าหุ้นครั้งแรก หรือต้องไม่น้อยกว่ามูลค่าหุ้นที่สมาชิกสามารถส่งค่าหุ้นรายเดือนได้ตามที่ข้อบังคับกำหนด แล้วแต่จำนวนเงินใดมากกว่า

(๔) การจ่ายคืนค่าหุ้นตามมูลค่าหุ้น ให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้น กรณีสหกรณ์/ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนสะสม พ.ศ. ๒๕๔๙ และข้อบังคับสหกรณ์

ข้อ ๖ สหกรณ์ใดที่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในข้อบังคับเกี่ยวกับการขาย การโอน และการจ่ายคืนค่าหุ้นที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้สหกรณ์กำหนดให้เป็นไปตามระเบียบนี้ในการประชุมใหญ่ครั้งต่อไป สำหรับสหกรณ์ใดที่ไม่ประสงค์จะให้มีการจ่ายคืนค่าหุ้นบางส่วนระหว่างเป็นสมาชิก ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าวไว้ในข้อบังคับ

ประกาศ ณ วันที่

กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

นายทะเบียนสหกรณ์